

Sygn. akt I C 1008/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 grudnia 2015 roku

Sąd Rejonowy w Grudziądzu Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSR Maciej Lubiński
Protokolant:	Sylwia Kamińska

po rozpoznaniu w dniu 4 grudnia 2015 roku w Grudziądzu

na rozprawie sprawy z powództwa (...) **Sp. z o.o. w S.**

przeciwko **J. E.**

o zapłatę

I. umarza postępowanie w części dotyczącej żądania zasądzenia na rzecz powoda kwoty 50,00 zł (pięćdziesiąt złotych zero groszy) wraz z odsetkami od tej kwoty naliczanymi od dnia 30 czerwca 2015 roku do dnia zapłaty;

II. oddala powództwo w pozostałej części;

III. ustala, że koszty procesu ponosi strona powodowa.

Sygn. akt I C 1008/15

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 1 kwietnia 2015 roku powód (...) Sp. z o.o.

w S. domagał się zasądzenia na jego rzecz od pozwanej J. E. kwoty 1.111,74 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty i kosztami postępowania.

W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, że wierzytelność dochodzona pozwem wynika z umowy pożyczki zawartej w dniu 18 marca 2014 roku, na mocy której powód przekazał pozwanej kwotę 1.500,00 zł. Zgodnie z treścią umowy strony uzgodniły, że spłata pożyczki nastąpi w 36 tygodniowych ratach, płatnych od dnia 25 marca 2014 roku do dnia 25 listopada 2014 roku. Całkowita kwota do zapłaty wyniosła zaś 2.808,00 zł, na co złożyły się: a) kwota przekazana pozwanej powiększona o wynikające z umowy oprocentowanie - 1.653,39 zł, b) prowizja

w wysokości 120,00 zł, c) koszt ustanowienia zabezpieczenia, którego powstanie związane jest z udzieleniem pożyczki - 1.034,61 zł. Pomimo upływu wynikającego

z umowy terminu spłaty pozwana spłaciła jedynie część pożyczki, która została zaksięgowana odpowiednio na część odsetek w kwocie 15,96 zł, które powstały

w związku z nieuregulowaniem pożyczki w terminie, oraz na część należności głównej w kwocie 1.783,45 zł. Spłata nie nastąpiła również na skutek wysłania do pozwanej dwóch wezwań do zapłaty (pierwszego w dniu 21 listopada 2014 roku, drugiego

w dniu 15 grudnia 2014 roku). Powód wskazał także, że zadłużenie pozwanej na dzień wniesienia pozwu wynosi 1.111,74 zł i na kwotę tę składa się: a) 1.024,55 zł tytułem pozostałej do spłaty części pożyczki powiększonej o wynikające z umowy oprocentowanie, b) 36,00 zł tytułem kosztów pism i upomnień, c) 51,19 zł tytułem skapitalizowanych odsetek umownych liczonych do dnia poprzedzającego złożenie pozwu.

Postanowieniem z dnia 2 kwietnia 2015 roku referendarz sądowy w Sądzie Rejonowym Lublin-Zachód w Lublinie stwierdził brak podstaw do wydania nakazu zapłaty w elektronicznym postępowaniu upominawczym i przekazał sprawę do rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Grudziądzu /k. 8/.

W piśmie z dnia 21 lipca 2015 roku powód cofnął pozew w części dotyczącej kwoty 50,00 zł wraz z odsetkami od tej kwoty naliczanymi od dnia 30 czerwca 2015 roku do dnia zapłaty /k. 12/.

Na rozprawie, na którą pełnomocnik powoda nie stawił się pomimo prawidłowego powiadomienia, pozwana J. E. wniosła

o oddalenie powództwa. Pozwana przyznała, że zawarła z powodem umowę pożyczki, której nie spłaciła w całości, ale wskazała, że spłaciła dług w wystarczającej części

/k. 47, 55/.

Sprawa została rozpoznana w postępowaniu uproszczonym.

Sąd ustalił, co następuje:

W dniu 18 marca 2014 roku J. E. zawarła z (...) Sp. z o.o. w S. umowę pożyczki o numerze (...), na podstawie której wypłacono jej kwotę 1.500,00 zł. Zgodnie z treścią podpisanej umowy pozwana zobowiązała się do spłaty na rzecz powoda kwoty 2.808,00 zł, na którą złożyły się:

a) 1.500,00 zł tytułem kapitału pożyczki, b) 153,39 zł tytułem odsetek od kapitału pożyczki, b) prowizja w wysokości 120,00 zł, c) koszt ustanowienia zabezpieczenia, którego powstanie związane jest z udzieleniem pożyczki - 1.034,61 zł. Kwota ta miała zostać spłacona w 36 tygodniowych ratach, płatnych od dnia 25 marca 2014 roku do dnia 25 listopada 2014 roku. Na wypadek opóźnienia w spłacie pożyczki w umowie zastrzeżono odsetki karne naliczane w stosunku rocznym według zmiennej stopy procentowej stanowiącej czterokrotność wysokości stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego, a także określono opłatę za wezwanie do zapłaty w wysokości 18,00 zł.

Pozwana J. E. spłacała pożyczkę regularnie do 14 października 2014 roku, uiszczając łącznie na rzecz powoda kwotę 1.799,41 zł..

Pismami z dnia 21 listopada i 15 grudnia 2014 roku wezwano pozwaną do spłaty zadłużenia. W dniu 29 czerwca 2015 roku pozwana dodatkowo przekazała powodowi kwotę 50,00 zł.

(okoliczności bezsporne,

dowód: umowa pożyczki nr (...) – k. 24-26 akt;

zestawienie wpłat – k. 27 akt;

wezwanie do zapłaty z 21.11.2014 r. – k. 28-29 akt;

wezwanie do zapłaty z 15.12.2014 r. – k. 30-31 akt;

potwierdzenie odbioru wezwania – k. 32-32v)

Sąd zważył, co następuje:

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o okoliczności bezsporne

i dowody z dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy. Sąd przeprowadził wszystkie dowody wskazane przez strony.

Sąd uznał za wiarygodne dokumenty zgromadzone w toku postępowania. Prawdziwość dokumentów nie budziła bowiem wątpliwości i nie była kwestionowana przez strony.

Przechodząc do rozważań prawnych w pierwszej kolejności należy zauważyć, że zgodnie z art. 720 § 1 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny (Dz. U. z 1964 r. Nr 16, poz. 94 ze zm.; dalej: kc) przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości.

W niniejszej sprawie bezsporne jest, że pozwana J. E. zawarła z powodem umowę pożyczki, na podstawie której wypłacono jej kwotę 1.500,00 zł. Nie ma też wątpliwości, że w związku z zawartą umową pozwana uiściła na rzecz powoda łącznie kwotę 1.849,41 zł. Kwota spłacona przez pozwaną przekracza więc sumę kapitału pożyczki, odsetek od kapitału pożyczki i prowizji (1.500,00 zł + 153,39 zł + 120,00 zł = 1.773,39 zł). Co istotne, cała ta kwota została wpłacona przez pozwaną przed upływem terminu spłaty pożyczki, tj. przed dniem 25 listopada 2014 roku.

W ocenie Sądu roszczenie powoda, wynikające z zawartej umowy, było zasadne w części dotyczącej kapitału pożyczki (1.500,00 zł), odsetek od kapitału pożyczki (153,39 zł) i prowizji (120,00 zł). Wątpliwości budzi natomiast roszczenie powoda odnośnie kwoty 1.034,61 zł tytułem składki zabezpieczenia, „której powstanie związane jest z udzieleniem pożyczki” oraz kwoty 36,00 zł tytułem kosztów wezwań do zapłaty.

Podkreślić trzeba, że zgodnie z art. 483 § 1 kc zastrzeżenie kary umownej możliwe jest tylko w przypadku zobowiązań niepieniężnych. Niedopuszczalne jest natomiast zastrzeżenie kary umownej na wypadek nienależytego wykonania zobowiązania pieniężnego. Funkcję odszkodowawczą pełnią bowiem w przypadku tego rodzaju zobowiązań odsetki za opóźnienie zastrzeżone na podstawie art. 481 § 1 kc (zob. M. Lemkowski, *Odsetki cywilnoprawne*, Wolter Kluwer Polska, Warszawa 2007, s. 95 i n.). Wysokość odsetek jest przy tym ograniczona z uwagi na treść art. 359 § 2¹ kc, który wprowadza maksymalną wysokość odsetek wynikających z czynności prawnych. Odsetki maksymalne limitują zatem również wysokość wynagrodzenia należnego pożyczkodawcy w związku z udzieleniem pożyczki.

Powyższe rozważania prowadzą do wniosku, że niedopuszczalne jest obciążanie pożyczkobiorcy jakimkolwiek zryczałtowanym odszkodowaniem przekraczającym kwotę odsetek maksymalnych naliczanych od wymagalnego zadłużenia. W niniejszej sprawie pożyczkodawca zastrzegł maksymalną wysokość odsetek zarówno kapitałowych, jak i karnych. W tej sytuacji rozważania wymaga to, czy dochodzone przez powoda koszty zabezpieczenia określonego w umowie, a także koszty wezwań do zapłaty, zostały faktycznie poniesione przez powoda, czy też ich ustalenie w umowie miało na celu obejście zakazu z art. 483 § 1 kc i 359 § 2¹ kc.

W ocenie Sądu powód nie tylko w żaden sposób nie wykazał, aby w związku z zawarciem z pozwaną umowy pożyczki poniósł kwotę 1.034,61 zł tytułem zabezpieczenia umowy, ale nawet nie podał, w jaki sposób wyliczył tę kwotę. Z § 7 pkt 9 umowy pożyczki /k. 25/ wynika, że zabezpieczenie umowy polegać miało m.in. na zwracaniu się do (...) S.A. w W. ((...)) o udzielenie informacji o zobowiązaniach pożyczkobiorcy. Powód jednak nie udowodnił tego, aby chociaż raz zwrócił się do tego podmiotu o udzielenie informacji o sytuacji finansowej pozwanej. Z tego względu obciążenie pozwanej w umowie kwotą 1.034,61 zł, zdaniem Sądu, jest próbą osiągnięcia przez powoda dodatkowego wynagrodzenia przekraczającego wysokość zastrzeżonych odsetek maksymalnych. To postanowienie umowy jest zatem nieważne w rozumieniu art. 58 § 1 kc jako zmierzające do obejścia prawa (art. 483 § 1 kc i 359 § 2¹ kc).

Odnośnie dochodzonej pozwem kwoty 36,00 zł tytułem kosztów pism

i upomnień stwierdzić należy, że w przypadku umów zawieranych z konsumentami niedopuszczalne jest umieszczanie w treści umowy postanowień przewidujących obciążenie dłużnika kosztami poszczególnych czynności windykacyjnych zgodnie

z ryczałtowym cennikiem znajdującym się w umowie lub w ogólnych warunkach umów. Zastrzeżenie w umowach z konsumentami rażąco wygórowanych opłat za poszczególne czynności windykacyjne jest bowiem sprzeczne z dobrymi obyczajami oraz rażąco narusza interesy konsumenta. W konsekwencji klauzule takie zostały uznane za niedozwolone w rozumieniu art. 385¹ § 1 kc i wpisane do rejestru klauzul niedozwolonych prowadzonego przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji

i Konsumentów (zob. pozycje: 978, (...), (...), (...), 1955 i 1956 rejestru). Zaznaczyć przy tym trzeba, że na podstawie art. 479⁴³ kpc prawomocny wyrok, będący podstawą wpisania postanowienia umownego do rejestru klauzul niedozwolonych, ma skutek wobec osób trzecich, co oznacza, że jest skuteczny także w stosunku do wszystkich innych przedsiębiorców, którzy stosują wzorce umowne o zbliżonej treści. W konsekwencji w niniejszej sprawie Sąd uznał, że ustalenie w umowie pożyczki opłaty za wysłanie wezwania do zapłaty w wysokości 18,00 zł, było bezskuteczne

w stosunku do pozwanej na podstawie art. 385¹ § 1 kc. Na marginesie warto przy tym zauważyć, że wezwania do zapłaty wysłano do pozwanej po spłaceniu przez nią należnej powodowi kwoty, obejmującej kapitał pożyczki (1.500,00 zł), odsetki od kapitału pożyczki (153,39 zł) i prowizję (120,00 zł). Także z tego powodu pozwana nie powinna ponosić kosztów wysłania tych wezwań.

Mając powyższe na uwadze Sąd, na podstawie wymienionych wyżej przepisów prawa materialnego, oddalił powództwo przeciwko pozwanej, uznając że spłaciła ona już swoje zobowiązanie względem powoda.

Z uwagi na skuteczne cofnięcie pozwu Sąd, na podstawie art. 355 § 1 kpc, w punkcie I. wyroku umorzył postępowanie w sprawie w części dotyczącej żądania zasądzenia na rzecz powoda kwoty 50,00 zł wraz z odsetkami od tej kwoty naliczanymi od dnia 30 czerwca 2015 roku do dnia zapłaty. W ocenie Sądu okoliczności niniejszej sprawy nie wskazują na to, aby częściowe cofnięcie pozwu było sprzeczne z prawem, zasadami współżycia społecznego albo zmierzało do obejścia prawa.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 98 kpc. Pozwana wygrała niniejszy proces w całości. W związku jednak z tym, że pozwana nie poniosła żadnych kosztów procesu w rozumieniu norm przepisanych, Sąd w punkcie III. wyroku ustalił tylko, że koszty procesu ponosi strona powodowa.